

som noget, vi er enige om, er grundloven fyldt med politisk-ideologisk sprængstof.

Der er for SF ikke tvivl om, at menneskerettigheder vil blive et af de mest centrale temaer ved en grundlovsdiskussion. Nogle af de FN-menneskerettighedskonventioner og andre konventioner, som Danmark har tilsluttet sig, men som ikke står i grundloven, skal naturligt ind i grundloven, ligesom SF mener, at der skal ske en udbygning af de sociale rettigheder.

Et andet centralt problemfelt i forbindelse med en grundlovsrevision er behovet for ændringer som følge af det stigende internationale samarbejde. Det gælder det internationale samarbejde generelt, f.eks. i FN. Men det gælder især det mere forpligtende samarbejde i EU, som grundlovens paragraffer slet ikke tager højde for. Naturligvis kan Højesteret, som det er sket, bruges til præciseringer af, hvor langt Danmark kan gå i retning af suverænitetssafgivelse, inden grundloven skal ændres. Men der er også brug for en præcisering, der tager udgangspunkt i både nærhedsprincippet og hensynet til, at der er beslutninger, der ikke kan løses af det enkelte land alene.

Et tredje problemfelt i forbindelse med en grundlovsændring vil være en række demokratiske spilleregler, som i dag ikke i alle tilfælde er hensigtsmæssige og tidssvarende. Magtens tredeling skal præciseres, og i den forbindelse må det være rigtigt at understrege domstolenes uafhængighed yderligere. Det kommunale selvstyre omtales i dag stort set ikke i grundloven. Det er vigtigt, at principperne for det kommunale selvstyre med udgangspunkt i nærhedsprincippet bliver slået fast i en kommende grundlov. Den nuværende negative parlamentarisme kunne overvejes erstattet af en positiv parlamentarisme. Endelig skal monarkiet renses for ethvert politisk tilsnit, dronningerunder og monarkens medvirken i statsrådet.

Når en ny grundlov skal udarbejdes, må tiden også være inde til, at den helt omskrives og ikke

kun justeres, som tilfældet har været ved tidligere grundlovsændringer. Opbygningen af den nuværende grundlov svarer til 1849-grundloven, og mange af formuleringerne fra 1849-grundloven kan stadig genfindes. Det var naturligt, at 1849-grundloven tog udgangspunkt i, at kongemagten afgav magt til folkets repræsentanter. Derfor omhandlede de første paragraffer principperne om magtdelingen, og sådan er det stadig. Dernæst følger monarkiets - i praksis regeringens - beføjelser, så bestemmelserne om valgret og valgbarhed til Folketinget, lovgivningsprocessen og Folketingets arbejde i det hele taget, Rigsretten og domstolene samt som noget af det allersidste menneskerettighederne.

En ny grundlov må tage udgangspunkt i en række fundamentale menneskerettigheder, som ikke kan fraviges. Så må det fremgå, at folket har delegeret magten på en række områder til dets repræsentanter. Derfor menneskerettigheder først. Så principper for folkeafstemning og omtale af Folketinget, herunder valg til Folketinget, og dets kompetence. Dernæst skal regeringen og domstolene behandles.

En grundlov skal både afspejle de økonomiske, sociale og politiske forhold på det tidspunkt, hvor grundloven udformes, og angive, hvordan man ønsker, at de økonomiske, sociale og politiske forhold skal være. Med andre ord både, hvordan samfundet ser ud, og hvordan man ønsker samfundet skal udvikle sig. Derfor er det en større sag at lave en ny grundlov. Det tager tid og giver politiske slagsmål. Derfor er det heller ikke for tidligt at komme i gang. Måske kan det, at vi næste år skal markere 150-årsdagen for den første grundlov, være anledningen til, at vi kan komme til at diskutere grundloven og principperne i grundloven som optakt til, at vi kan få nedsat den grundlovskommission, som alligevel skal nedsættes på et tidspunkt, fordi vi på et eller andet tidspunkt skal have en ny grundlov.